

4822/II 1737
Akadeemilise Emakeele Seltsi Toimetused XV

Viies liivi lugemik

Tartu, 1926

4822 II

Duplum

Vīdōz

līvōd lugdōbrōntōz

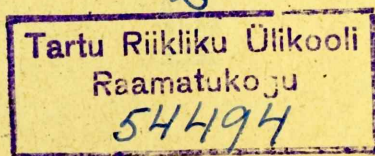
10448

Tartu, 1926

A-4822/II

2

Livõd lugdõb-rõntõd.

Livõ rõntõd ulz at antõd, Pāgiñ mēšti vel iz tied,
liedõd bildadõks puskantõd. mingistvond mād izad mied,—
Nēši rõntiš ni mēg luggõm, mis ne atõ vañšti luonõd,
kui mēg jeddõped'i puggõm. sie at rõntõd maddõn tuonõd.

Ni mēg emiñ āb tōm maggõ, —
lõlidi eñtš irgõm taggõ,
toutõd nurms tōm vaggõ ajjõ,
algõ kēl' mād sōgõ kajjõ!

Valkt.

Kaupo loul.

Tegiž ma sīnda nāb, tōvrōz pāva!
Il' livõd mō, il' min piškiz tout
sa tulad tegiž knašist pājstam,
ak ārmastõd, tēriñt'õd val!
Pāva, sa sūr valnāgt'iji, sa tiedad mīnda kil:
jaramijizõks, tout kīvnikaks ma um tiedõd,
ma um polgdõd, soṭktõd, kaibdõd.
Mīnda vigtõbõd, ku vōrõdñikadõks
ma vol'ti kubsõ kānd,
ma vol'ti livõdi ābõigõst juondõn,
nēd'i pa vārgõks tiend, saksad jūr lānd.
Bet minnõn, ma kitõb, vol't' mielsõ kakš merkõ:
Sina, Rištõ Rabtõd, un Sina, min tout!
Sinnõn, Jumalõst Ovtõd, sin ma lekš andgiži vimõ —
eñtš toutõ āl, eñtš toutõ kaz ma sin āndiz,
bet sina tiedad, ku mina, Kaupo, ikštõz
amast sidamõst ārmastõz eñtš livõd toutõ.

Arthur Benedikt Berthold

(livli Amerikõs).

Nika Polmaņ,

līvōd ežmi skuolmestar.

Nika Polmaņ ku opatiji algō kil sōgō le'l'ōz literatūrōs mādōltōd, tokš tām skuol siemtōn um vond kaz leb-lebiņ. Sjeda tiedabōd un rōkandōbōd vanad līvōd vel Mustanumstō Sūrō-Irbō sōni. Nika Polmaņnō mēg mādļom un ovstōm ku ežmōst līvōd patriōtō ūdājgal un pidam tānda eņtš piškiz tout nustajizōks un ežmōz rjeknāgt'ijizōks val un kultur taka pālō.

Nika, Didrök un Katriń puoga, Polmań um sindõn Vaid kilas, Polmań kōrands eńtš 1817 ājgastōld. Skuolmēstar tiedamōz tāma, kuijennō um tjevtōb, kil līb sōnd Tālsas mingōz privatskuolsō eńtš 1835—1840 ājgastōld. Ežmi livōd skuol vol' Koštrōgōl, un tāsa Nika Polmań vol' opatijizōks eńtš 1847—1857 ājgastōld. Tāsa tāma kilōz eńtš kuldōz kultursiemt un kītōz, ku rišting voń ābuo neijennō sāl, kus um pāgiń vill'ō, bet sāl, kus um gara sjeldōm un ōigit, kus jumalōn tjenandōksōks lēba sōb jettōd un jagtōd.

Nika Polmań pāgiń um murtōn ka il' sie, ku laz skuol-lapst eńtš oppōmōzōks un tiedamōzōks volkstō ku luktard, kien val vōiks vōlda pa rjeknāgt'ijizōks sien, kien ābuo vond vonnō skuolō lādō. Ku mēg paldiń rōkandōm il' eńtš 70—80 ājgastō tāgiž skuolažad, siz mādđōn um ka tiedamōst, ku nēši aigši skuolmēstar tie vol' pāgiń jo lālam ābku paldiń: siz izuo iz eńtšōn, iz lapstōn piesātōd skuolkoddō un rōntidi; až tōž tul vallō, siz pīrg vol' emiń tuntōb ābku kińd'ōl aga lāmp; až tōž kēratō, siz vol' muoštamōst guogō tībōst kēratōbtūrgōst iziedō. Sel'ist pūtōkstōn um kānd ińō se juvam, ku siz skuolmēstardōn um vond viš karaktōr un sūr tōmōzjoud, un sjeda Nika Polmań um tōnd amast sidamōst iekazatō ka eńtš skuol-lapstōn un eńtš tuntōbōdōn.

Nika Polmań um moištōn juvist spēl'ō fioltō un ābuo uigōn ka kīrast kādsō piddō (neiku se um nādōb ka tām bildastō) un ammō kādtiedō jellō. Ta um moištōn iz emiń kēl'i un um tōnd, laz ka lapst oppōgōd mingōst vōrōst kiēldō.

Āb set id Koštrōgōl, bet tāma um vond kulturtiesō ka Kuolkas: ta um piddōn sāl kestar amatō un siepjerast ta um kānd jega pivapāva Kuolkas. Ku munt eńtš tiestō pivapāvan jennō-veitō atnovist, siz tāmmōn vol' kengōmōst eńtš jālgad Kuolka puol un ōdōn volmōst tegiž Koštrōgōl konnō tāgiž, mis iztei $16 \times 2 = 32$ verštō pitka rjek.

Nika Polmań ārmastiz jega itō vōrōst kiēldō, bet ama emiń livō kiēldō, siestō ku se vol' tām āmakēl'. Il' sie, ku mādđōn um piva Matteus evangelium rāndakielkōks

volmōs (mis um nodruktōd ezmōst kōrdō 1863. ājgastōs), il' sie mādđōn um tjennōmōst Nika Polmań'ō, kis sai juvist toimōl lālam pōrtulkōmōz tiekōks.

Ku ni mēg il' sie sūr mie jēlamōz un tie uomō rōškiz tuntōbōks sōnōd, siz pavańtl'ōm ka, kui se igvalami sāl Koštrōgōl un Kuolkas tāmōn sai lēbavil'aks aigtōd un atvaitōd. — Nēši aigši rō vol' tōvrōz kil. Vondzi vol' se opatiji, kis sai 50 rubil'ō ājgastōs palkō. Kuijennō um tjevtōb, siz Nika Polmań sai: 1) Kuolka kestar amat pjerrō id nīt, kus kaziz eńtš kimgōnd vjedamt ainō, mis vol' eńtšōn sajēlamōst un kodai tuomōst; 2) il' opatōmōz Koštrōgōl ta sai Duońig izandōst eńtš kim vjedamt ainō un mūnda pūnda jovd'i, mis pagast piesōtiz kodai. Un se vol' tikkiz!

Nika Polmańōn volks vond kil sōmōst eńtš patronātōst tjeńandōks il' eńtš roppōmōz vallōn vastō un sūr opatōmōz tie, bet tjeńandōks azmōs tāmōn vol' kōraz bikar tijaks juomōst: Piškiz-Jrbō pāpid Kupfer un Bernevič ist vōitō tānda ienādō. Ežmi um kitōn Polmańōn: „Ku Tēg tōtō kalamied lapstōn skuolsō saksa kiēldō opatō, kus siz laz mēg eńtš lāpsi sōtōg?!“ Un ku ni vana Kupfer vol' kuolōn, siz tul' nuor' pāp Bernevič. Il' tām pruovspredik Polmań vol' kitōn: „Pāp um juva, set ku ta nāb suta tulmō, siz ta eńtš lambōd jetab un kuožōst ailōb!“ — Pāp eńtš kuožōst kil ailō iz sō, bet Polmań'ō ta iz vōi ienādō il' sie, ku Polmań roud tōmōz pjerrō um pāppō pallōn, algō se āndag sallōz. kālmađtarast vańd'i mirińlūd'i ulzō kovvō un Tartu il'izskuolōn jara mīdō.

Pjerrō sel'ist sūrizandōd ābienēmōst Nika Polmań eńtš naiz sōzarmie, vana Kubōlt skuolmēstar E. Dūnsberg abkōks vostiz eńtšōn rōškiz mōdō (ka leb Kr. Valdemar ab) Novgorod gubernijas un ei sāl eńtš 1860. ājgastōl pa-mōkindajizōks. Sāl, vōrōs mōsō, kuoliz livōd patriōt 1903. ājgastōs un tām lūd novvōbōd vōrōs kālmađtaras, kougōn tōvrōst rāndast un ārmastōd izamōstō. Bet se sādgoz, mis Nika Polmań um altōn eńtš kazandōkst sidamōs, um iend nēši palam un siestō sādgošt mād ājgal um laggōn pids livōd

randõ sūr patriotisk tul'. Laz volkõ ov kuožõs livõd kultur
historias Nika Polmañ nim, laz livõd mūžõm mādlogõd
eñtš ežmõz skuolmēstar, kēratijiz un patriot jēlamõst un tiedõ !

Rjek-keji (Albinus Berthold).

Randaneitsõd loul.

Uoñdzõl varrõ

lekšmõ tarrõ.

Kjerdõd samudõks astimiz,

jālgad kastugõks kastimiz,

keldarikkiži katkimiz,

pešlinkizsil'mi jūr' jatkimiz

Uoñdzõl varrõ

lekšmõ tarrõ.

Māfidi nagrõs mēg seimõ,

vāñkidi puošidõn teimõ,

māzõ siz nurmaigõ istimiz,

mānagri kjerdõstiz pistimiz.

Uoñdzõl varrõ

lekšmõ tarrõ.

Kildzõstiz loulõs meg nītimiz,

kalamied nīžõdi kītimiz,

priššõ ainõ kubbõ toimõ,

kujjõ magdõb pjerast loimõ.

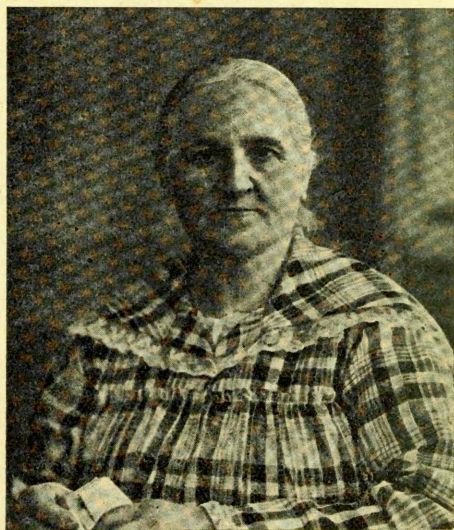
Valki.

Livõd toutvīl'a.

Jega toutõn um midagid, mis tāmmon um toistiz āb
ku muntõn. Ama jedsõ jega toutõn um jõva eñtš kēl', min-
gist ta rōkandõb un mingist ta ama armõks un knašiks
pidab. Īd toutõn kēl' um jo rikaz āb ku toizõn. Īdõn
um emiñ sōñd'i un ta sōb eñtš kiel pāl emiñ mōtkidi izkitõ
āb ku toi tout, kien um tāpiñt'õmõst sōñd'i mušti kielist,
laz liedag jega ažan, jega tiemõzõn un jega mōtkõn ka

eņtš sōna. Un siz kītōb tout pāl, kis tāpiņt'ōb munt kādst, ku sie tout kultur um jo joutōm un piški.

Bet āb ikšigiņ sōnad āb nāgt'ot kiel rikustō. Rikaz um ka se kēl', kus um pāgiņ knašidi rōkidi, sōnakieridi un kītōbsōnd'i: ka ne nustabōd tout kulturō un nāgt'ōbōd, ku se tout um moištōn mōtlō, um pand tādōl pāgiņ kovalōst un um rad'l'ōn sie tikkiz knašiži sōnakieriži un kītōkšiz. Tout kovalōz kazab ājgastōdōks. Jega kazam kūlōb midagid

Mari Šaltjār.

vanad kādst un opub iz ūtō jūrō. Īds kubs jellōs, nagrōs un itkōs, luštō un murtō tundōs iebōd tagan mādōltōkst un armōd nīzōd, suggōbōd lōlōd un spēl'ōd, brūjkōd un ievōtamōst. Satiekōs muntkōks, sōb kūldōd nānt kādst ka vōrōst kovalōst, stōstidi, pasakidi un mis āb mis. Un nei sugub jega toutōn eņtš vil'a, mingist ruost āb rik un koi āb sie. Pāgiņ siestō vōib vōlda kil itiz munt toutōdōks, bet tokš pāgiņ um ka iz eņtš muodō, mingist āb uo āb

kuskõs mūsõ kuožõs ilma pāl. Un set tout kuolõmöžõks kuolõb ka tām sōnadvil'a, un siepjerast um jega tout kuolõmi kulturõn sūr kötõks. Algõ kuolõg mitikš tout!

Bet kui siz atõ ažad mād, livõd, toutvil'aks? Voi livõdõn um ka mingist kulturvil'õ aga se um undõd jõva tikkiž, kaddõn un kuolõn? — Toiž se um, ku pāgin um jara undõd. Silist siesõ uomõ mēg, livõd, ama jedsõ iž, siestõ mikšpjerast mēg uom unnõnd piga jara ka eñtš ama ežmõž vil'a — eñtš armõ rāndakiel. Pāgin sōnd'i um kaddõn, pāgin um tāpiñt'õd le' un saksa kielstõ, bet pāgin um ka pilõn ižeñtš kielstõ. Un tēriñt'õd laz volkõ jegaikš, kis piemādlõb vel mingiz vana sōna un pāstab sie kuolõmöžõst aga luob ūži sōnd'i jūrõ, mingizi lib vajag!

Bet āb ikšigiñ kielkõks — neiž um aža ka mū livõd toutvil'aks: ka livõd kovalõst um pāgin undõd un siest um vāgi zāl, bet diezgan um ka papier pālõ pandõd un siekõks kuolõmöžõst pāstõd. — Jõva eñtš 70—80 ājgastõ tāgižpēd'õn vol'õ kaks sūrdõ tjevdmiestõ — Sjögren un Wiedemann — livõd rāndas un kēratist ežmõž (un kuñtš tāmpõž pāva sōñ ājnagõž) livõ kiel grammatika un sōnadrõntõ, mis saitõ nodruktõd molmõd Pētõrburgõs 1861 ājgastõs. Sies grammatikas um nodruktõd ežnõst kõrd ka vel 143 livõd kitõbsõnnõ un 156 tabandõkst, ka lōlidi, nižidi un mōñidi, ammõ kubbõ 414 nummõrt. 1888. un 1914. ājgastiš vol' livõd rāndas suomõ profesor Setälä rāndakielõ študierõmõs un sakēratiz ka 423 nummõrt toutvil'õ. Tāmķõks vol' 1914. ājgastõs inõ suomli Saari-maa, kis sakēratiz 484 nummõrt mōñidi, kitõkši un mūdõ toutvil'õ. Pjerrõ pasoul'soddõ 1920. ājgastõs tul' livõd randõ profesor Kettunen. Ta tul' votšõm, voi livõdi pavisõm um vel, siepjerast ku avizõd vol'õ kēratõnõd, livõd tout vol'i pasoul'sodas tikkiž jara kaddõn un kuolõn, livõdi āb vol'i emiñ mittõ itõ. Un mingi lušt vol' profesor izandõn, ku ta liediz livõd tout vel jelsõ. Luštīgõl vol't amad ēsti un suomõ sugvel'id.

Līvōd tautvīla Arhīv 1920—1926.

Materialod lug (pūntkōd pjerō)													
	Luž	Piza	Īra	Ūžkila	Sīkrōg	Īre	Koštrōg	Pitrōg	Sānag	Vaid	Kuolka	Mustanum	Pūntkidi kubbō
Lōīdi un spēlōdi	185	11	46	4	19	23	160	106	13	89	29	2	687
Kītōbšondī un nol'atōksi . . .	290	11	34	1	148	253	336	150	4	270	30	6	1533
Tabandōksi	128	15	91	8	144	22	182	38	8	244	38	2	920
Pasakidi un nižōdi	175	17	68	1	132	32	298	275	10	212	41	1	1262
Il' vana usk	103	14	95	6	127	48	204	259	9	239	43	4	1231
Il' pivad un nimpāvad pīdamōz .	94	2	23	—	40	7	101	51	—	45	3	—	366
Il' riškōst, kožgōnd un bērod .	26	5	1	—	16	4	314	341	—	303	1	—	1011
Il' rujad arštōmōz	29	1	1	—	2	6	119	236	—	64	—	—	458
Il' ājga barometōr	146	1	6	—	26	13	94	12	2	104	9	—	413
Mūdī mēnīdi	89	1	3	—	38	24	201	92	—	251	1	—	700
Ammō kubbō . .	1265	78	368	20	692	432	2089	1560	46	1821	195	15	8581

Līvõ toutõrõnd Tartu muzejs
(bilda pāl Rozal Dziadkovski).

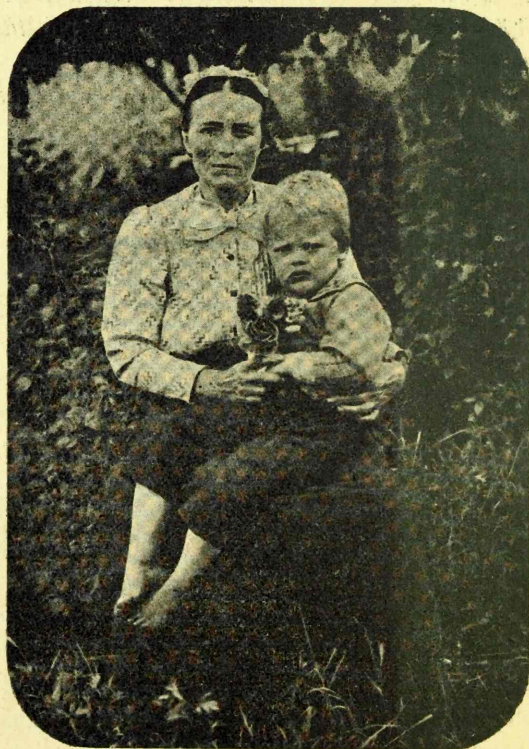
Un siest ājgast pālō profesor izand un Vāldapā nuor-izand, nānt rīndad kēratiji, irgist ama energiaks sakēratō livōd kiēldō un toutvil'ļō papier pālō, algō se sōgō emiņ kunagid bās tiedidi kuolō. Livōd iz tul'ļō sidamōks un dūšōks abbōl. Mingiz pōr ājgastōks pōrsindiz neiku ūz tout, kis āb kad un kuol emiņ nei kjevamstōz. Laz siz pilōg se ūd pāl sindōn livōd tout ama iga, mūžōm!

Kis siz atō ne livōd, kis at ama emiņ pāstanōd eņtš piškiz rānda tout kulturvil'ļō, neiku se āb sō emiņ kaddō, bet ieb ama ilman vaņt'oltōbōks? — Tāsa iz tabel pāl sōb nāg'ōd, mits nummōrt lōlidi, tabandōkši, mōņidi un ammō mūdō um sakořfōn Vāldapā (O. Loorits) jegast livō kilast. Rekord tās um piškiz Koštrōg kilan, kust um sakēratōd ama emiņ toutvil'ļō rāndas un pa-merkōks kimgōnd kōrd emiņ āb ku sūrstō Kuolka kilast. Kukš kōrand tuba Koštrōgōl um se kuož, kus um kēratōd livōd toutvil'ļō papier pālō emiņ āb ku ādskuskōs mūsō livōd tubas. Toi rekord um Zuonkō kōrandōn Vaidōl, sie kōrandōn, kus kazamōst kazamō sōņi livōd mēl' un rāndakēl' at vonnōd pivad un ovstōd emiņ āb ku midagid mūdō tās ilmas. Kolmōz rekord um Dēl'ak kōrandōn Pitrōgōl un nel'ļōz Piškiz-Bēl'ta kōrandōn Lūžōs. Sikrōgōl ama emiņ sakēratōd um K'elk kōrands, Irel Graba kōrands un Īras Bokal.

Ku pōrlādō nimid jūr, siz ama ežmōz un sūr ovkuož pāl pilōb Mari Šaltjār nim. Se ōbdōz pākōks un pids ammō randō tuntōd juva tōvrōz jema um livōd tout kuldi sū, kis āb uo ikšigiņ nižōn emiņ āb ku mingi mū, bet kis um kuddōn un umblōn ka vel livō ōrōnd un mūdō, mis at ulzō pandōd Ēsti tout muzejs Tartus. Sie naiz nim um sōnd tuntōbōks tjevdmiedōn il' ama ilma un tām bilda pilōb Tartu univerzitāts sājna pāl ids rīndas sūrd profesorōd bildadōks. Toi tām tagan volks Griet Skadin Koštrōgōl. Mūd'i nimidi vaņtl'ōm toutvil'a jagud pjerrō. — Lōlidi un spēl'idi um izkitōn ama emiņ Mari Šaltjār Pitrōgōl (91 nummōrt) un tām tagan libōd: Lot Lintenberg Lūžōs (57 nr.), Griet Skadin Koštrōgōl (55 nr.), Anni Ernestovski

Lūžōs (42 nr.), Jōn Zēberg Vaidōl (33 nr.), Kristīn Ozolzīle Koštrōgōl (31 nr.) un Mari Leiše Lūžōs (29 nr.). Ama sūr kitōbsōnad un sōnakierōd sakēratiji um vond Maŗ' Lepste Irel, kis um sōtōn ikšigiņ emiņ ku 200 nummōrt, toi rekord um Belte Jōnōn Lūžōs, kis um sakēratōn il' 100 nr. Ama sūrd tabandōkst tiedajist volks ežmi il' ama rānda Alfred Damberg Sikrōgōl, kis um sakēratōn 98 tabandōkst; toi um Jōn Zēberg Vaidōl (80 nr.) un siz libōd: Griet Skadin Koštrōgōl (71 nr.), Andrōks Zēberg Vaidōl (65 nr.), Griet Nornberg Īras (40 nr.), Ougust Skadin Koštrōgōl (37 nr.), Alfons Berthold Vaidōl (32 nr.), Vilma Damberg Sikrōgōl (31 nr.), Lot Lintenberg Lūžōs (27 nr.), Mari Šaltjār Pitrōgōl (26 nr.), Mari Leiše Lūžōs (26 nr.), Liž Volganski Koštrōgōl (25 nr.), Jōn Belte Lūžōs (24 nr.), Anni Ernestovski Lūžōs (20 nr.), Kristīn Ozolzīle Koštrōgōl (20 nr.) un munt. Pasakidi un nižōdi ama emiņ um stōstōn Mari Šaltjār, kis um izkitōn il' ama kubbō 229 nummōrt — se um rekord, mingist āb uo jega toutōn, ōrali rišting vōib un tiedab neijen nižō! Toi rekord livōd sjegas um Jōn Zēberg kāds Vaidōl, kis ikšigiņ um izkitōn 91 pasakō un nižō; siz libōd: Griet Skadin Koštrōgōl (78 nr.), Ougust Skadin sāliž kilas (51 nr.), Alfred Damberg Sikrōgōl (38 nr.), Rozal Dziadkovski (Ramste) Rīgōs (35 nr.), Mari Leiše Lūžōs (34 nr.), Lot Lintenberg Lūžōs (29 nr.), Didrik Leiše sāliž (27 nr.), Mari Berthold Vaidōl (26 nr.), Liž Belte Lūžōs (25 nr.), Didrik Firmaņ Koštrōgōl (23 nr.), Katriņ Zēberg Vaidōl (22 nr.), Griet Nornberg Īras (19 nr.), Pētōr Ansenau Sikrōgōl (19 nr.), Karl Stalte Irel (19 nr.) un munt jo veiti. Il' livōd vana usk ama emiņ at stōstōnōd Mari Šaltjār un Griet Skadin. Il' pivad un nimpāvad pidamōz um ama emiņ kēratōd Piškiz-Bēl'ta kōrands Lūžōs, Kukšōl Koštrōgōl un tegiž Šaltjār Mari kādst, il' ājga un tout baromētōr — Piškiz-Bēl'tal, Zuonkōl un Kukšōl. Livōd vaņd'i ažd'i brīnōm knaššō papier pālō uzzimōn um pa sadiņ Belte Jōn Lūžōs, vāgi jennō atō zīmōnōd ka Eduard Ozolzīle un Alfred Damberg. — Āmd'i abliži livōd toutvil'a

koffomōz un sakēratomōz jūsō Valdapān um vond rāndas
il' 300, — nei siz emiā āb ku 300 livliz nimid iebōd mū-
žom jēlam ka pjerrō nānt eētš kuolomōst, un tjevdmied
piemādlōbōd nēd'i idstid sūr tjenandōksōks. Ežmi tje-
nandōks laz volkō siekōks tāsa papier pāl nāntōn izkitōd un

Griet Skadin.

laz ka livōd iz piemādlōgōd ovstōs nānt nimidi, kis atō
livōd tout mū mōilman tegiz tuntōbōks tienōd!

Ku mēg savōtam kubbō amad tjevdmied tie, kis at
koffōnōd un papier pālō pannōd livōd toutvil'l'ō, siz lib
sel'i bilda: lōlidi, spēl'idi un lapstrīmidi un livōd kādst

1927. ājgastō sakēratōd il' ama kubbō 812 nummōrt, kitōbsōnd'i, sōnakieridi un nōlatōkši 1876 nummōrt, tabandōkši 1282 nummōrt, pasakidi un nīžidi 1467, mōnuskō, tout kovalōst un ievōtamizi 4721 nummōrt un materialidi il' livōd tierištōd, ōrōnd, jelud, lōjad un il' tikkiž munt ažad emiñ ku 1600 nummōrt. Se iztieks il' ama kubbō pigatagu kakštoistōn tuontō nummōrt livōd toutvil'l'ō. Ku mēg rēkōm livōd lug paldiñ 1500 pā pālō, siz pietulaks jegaīd livliz pā pālō umbō kōdōks punktō toutvil'l'ō. Un sieks livōd tout um ievindōn pasoul'rekord, siepjerast ku mittō kuskōs pasoul'ōs āb uo tuojsa toutō, kien pietulaks jegaīd toutliz pā pālō ka neijennō pūnktidi toutvil'l'ō. Se āb uo mingi brīnōm, ku sūrd toutōdōn um kubbō emiñ pūnktidi toutvil'l'ō sakoīdōd, bet ku pōrrēkōb sie pād pālō, siz ne iebōd rāndalizist kougōn tagan. Jedsō sjeda pasoul'rekord vol' ēsti tout kāds, bet ka ēstidōn pietulab set jega nēl'a pā pālō ikš punkt toutvil'l'ō, — nei siz atō livōd ka eñtš sugvel'išt pāgiñ jedsō. Toutvil'a um ama sūr monument, mingiz livōd tout iz eñtšōn pistō um pand, un guodō sinnōn sie jedst, livōd tout!

Bet ka sjeda monumentō vōib vel jo sūrōks un vel jo knaššōks tiedō. Jegaikš livli vōib tāsa ābt'ō. Jegaikš vōib uzkeratō vel ūzi materialidi un sōtō nēd'i Oskar Loorits nim pālō Tartu Univerzitātō, kus āmšti livōd materialist sugub neiku mingi kulturmuzej livōd toutōn. Amad rāndalist! ābt'ōm jegaikš eñtš joud un tiedamōz pjerrō puskantō mād livōd tout Muzejtō!

Ul'i Kōnkamäg loul ūlōdkodastō,

Vāldapā-nuorizandōn sōtōd.

Tēriñtš sinnōn, Vāldapā,
mikš āb sīnda jembit nā?
Sa ju rāz kil mēd'i brīd'ist,

sjeda-toda mādkōks strīd'ist,
mikš āb rōkandōm eņtš kieldō,
māz āb panmō māmie ieldō, —
siepjerast tāks sīnda tjennō,
oks ka āb tied āds kui jennō.

Paldiņ ma uob ūludkodas,
līvō rovvō brīvibsodas,
sīd ma viņštōb ūd pāl sindō,
ilma koval jāra vindō ;
tāsa rōkandōd sāb toiž,
se um sūr kil optōbkuož,
sīd ne filozōfōd āt,
se um univerzitāt,
se kis vōib sie ekzam andō,
se sāb līvōd vaņkō kandō!

Loul um sindōn ūlōdkodas, 20. p.
sōvkus 1922 vana ājga pjerrō.

Kjevadlīndōd.

Pāva lemdō sātub,
kīlma jara kātub,
kjevad jūrō tulub,
luim ni jara sulub.

Līndud knašist lōlabōd,
muņd'i pjeziz kāndabōd,
pjerrō īrgōbōd siz oudō,
piškiži laz sāgō joudō.

Klūkōd, parid, guogōd
votšōbōd kus ruogōd,
ārmaz kuož um jāra,
kus āb val'st nānt kāra!

Pivalind pids suodō
vankl'ub, mis vōib tuodō
piškist lapstōn siedō —
kuona aga liedō.

Ulan allō .pešlinki,
illō lōlab tšīrlinki,
Ljegarasta ābōs,
ēn kāvb boīdi knābōs.

Valkt.

